

TIEDOTUKSIA

Erkki Asp

Australian suomalaisia tapaamassa

Lokakuussa 1984 tein kaksiviikkoisen Japanin vierailun, jonka jälkeen jatkoin matkaa Australiaan. Suomesta käsin katsoen Japani ja Australia näyttävät olevan suhteellisen lähellä toisiaan, mutta todellisuudessa etäisyys on varsin pitkä. Lento Tokiosta Sydneyyn kestää yli 9 t, kun vastaavasti lento pohjoisnavan kautta Tokioon vie 13 tuntia. Saavuin vaimoni kanssa Australiaan 4.11. ja viivymme sillä kaksi viikkoa.

Australian matkani tavoitteena oli paitsi suomalaisten tapaaminen, erityisesti pienyrityskoulutukseen ja -kysymyksiin perehtyminen korkeakouluissa ja eri virastoissa. Tässä tarkoituksessa tutustuin erilaisissa oppilaitoksissa annettavaan yrittäjäkoulutukseen ja yleisvaikutelmaksi jäi, että tällä alalla on edetty jo varsin pitkälle ja pienyrityksille tarkoitettua oppimateriaalia on tuotettu runsaasti. Silti täälläkin koulutus on suhteellisen uusi ja kai paljolti vallitsevan työttömyyden vuoksi ajankoh- taiseksi noussut asia.

Sain sekä Melbournen että Canberran ja Sydneyn oppilaitoksista, ministeriöistä ja erilaisista virastoista runsaasti oppi- ja tutkimusmateriaalia mukaani. Tulen näitä kokemuksiani ja mukanani tuomien aineistojen sisältöjä käsittelemään muussa yhteydessä. Tässä keskityn lähinnä suomalaisten tapaamiseen Australiassa.

Lepokotiyhdistyksen myyjäiset

Marraskuun alku edustaa Sydneyssä jo pitkälle ehtinyttä kevättä. Niinpä sää oli Sydneyn lentokentällä jo heti aamusta hiostavan kuuma, vaikka lämpöasteita lienee ollut vain +20 °C paikkeilla. Erkki ja Hilka Nurminen olivat vastassa ja heidän kanssaan ajoimme läpi Sydneyn kohti Sinisiä vuoria. Lentokentältä on heille n. 80 kilometriä.

Samana päivänä oli Nurmisten uudessa talossa Lepokoti-yhdistyksen myyjäis- ja arpajaistilaisuus. Vastaavanlaisia tilaisuuksia on järjestetty lähes viikottain jo useamman vuoden ajan Brisbaneen valmistuvan ja suomalaisille vanhuksille tarkoitettun Lepokodin hyväksi. Vieraita saapui eri puolilta Sydneyä. Koska Sydney on lähinnä omakotitalo-

jen kaupunki, kuten muutkin Australian kaupungit, etäisyydet muodostuvat pitkiksi. Niinpä nytkin mukana olleitten vieraitten matka kesti useimmissa tapauksissa toista tuntia, koska he joutuivat ajamaan vähintään 70 kilometriä.

Lepokotiyhdistyksen juhlassa myyjäiset ja arpajaiset olivat tärkeänä ohjelmanumerona, mutta luonnollisesti keskustelut, kuulumiset samoin kuin Suomen tilanteen selvittelyt, musiikki ja saunominen saivat osansa.

Warragamban padolla

Seuraavana päivänä tutustuimme Nurmisten kanssa heidän asuinalueensa uuteen, vasta valmistuneeseen ostoskeskukseen sekä eukalyptusmetsien ja Sinisten vuorten kauniiseen maisemaan. Siniset vuoret ovat yksi tärkeimpiä Australian turistikohteita.

Erityisen mielenkiintoinen oli käynti myös Warragamban tekojärvellä ja padolla. Padon ympäristö on suosittua ulkoilualueutta grilli- ja vapaa-ajanviettomahdollisuuksineen. Turisteja ja etenkin koululaisia varten on rakennettu erityinen informaatiokeskus, jossa pienoismallin avulla esitellään patorakenteet eri toimintoihin. Nytkin oli kävijöitä runsaasti. Tekojärvi ja siihen liittyvät ratkaisut kiinnostivat itseäni ennen kaikkea sen vuoksi, että olen tutkinut energiarakentamiseen liittyvää problematiikkaa jo 1970-luvun alusta lähtien. Edellisen Australian matkani aikana olin tutustunut jo mm. Snowy Mountains-projektiin, joka on ollut yksi maailman suurimpia vesistön energianrakentamisen toteutuksia.

Warragamban padolla käynnin jälkeen ajoimme lentokentälle ja matkalla alkoi sataa. Päästyämme kentälle sade muuttui rankkasateeksi ja nostatti hetkessä tulvia. Sydneyn lentokentällä oli laskeutumiskielto ja vasta tunnin myöhästyneenä pääsimme lähtemään Melbourneen. Melbourneessa näimme television iltauutisista, miten Sydneyn hetkessä syntyneet tulvat veivät rinnepaikoilla autot yhteen rökkiöön, talot jäivät veden alle ja maa vieräi paikoitellen veden mukana. Nämä sateet jatkuivat kokonaisen viikon Sydneyssä ja asukkaat kerto-

vat, etteivät he olleet moista koskaan kokeneet. Vettä tuli kuin saavista kaataen.

Australia on pinta-alaltaan 7,68 milj. km². Tämä merkitsee, että maanosa on 32 kertaa suurempi kuin sen entinen esivalta, Iso-Britannia ja 23 kertaa suurempi kuin Suomi. Australia on runsaan 15 milj. asukkaan liittovaltio, joka on maailman kaupungistuneimpia maita. Noin 85 % väestöstä asuu kaupungeissa tai taajamissa. Jo näistä tiedoista ilmenee, että etäisyydet eri paikkakuntien välillä ovat siksi pitkiä, että lyhyen vierailuajan puitteissa on paras käyttää lentämistä, jos suinkin mahdollista.

Melbournessa

Melbournessa oli ensimmäisenä vierailupäivänä Melbourne Cup Day. Se on vuotuinen vapaapäivä ja suuri juhlapäivä, vastaa paljolti meidän vappuamme. Tämä ratsastuskilpailujen päivä sai nykyin runsaasti ihmisiä lähes karnevaalitunnelmissa liikkeelle, mutta sään koleus ehkä hillitsi suurinta riehaa. Muut päivät Melbournessa olivatkin jo lämpöisempiä, joinakin päivinä lämpötila kohosi jopa kesähelteisiin. Tämän vuoksi oli mielenkiintoista nähdä, millaisilta katujen joulukoristelu ja tavara-talojen jouluun valmistautuminen näyttivät kesähelteessä. Joulumarkkinat olivat joka tapauksessa täydessä vauhdissa jo marraskuun alussa.

Melbourne Cup Day-päivän iltana pidin Suomalaisilla esitelmän aiheesta "Suomi - Euroopan pikku Japani". Pentti Virkajärvi toimi tilaisuuden isäntänä ja talolle oli kertynyt runsaasti suomalaisia. Mukana oli lukuisia henkilöitä, joihin olin tutustunut jo edellisellä Melbourne käynnilläni.

Melbourne on 2,5 miljoonaisine asukkaineen Australian toiseksi suurin kaupunki. Sen city-alue kuten muutkin Australian suuret kaupungit muistuttavat korkeine pilvenpiirtäjinään New Yorkia, mutta muu osa kaupunkia on lähes kokonaisuudessaan pientalovaltaista aluetta. Melbourne on Victorian osavaltion pääkaupunki ja samalla satama-, teollisuus-, kauppa- ja korkeakoulukaupunki. Ooppera ja konserttitalo kertovat Melbourneen olevan myös huomattava kulttuurikeskus.

Canberra

Seuraava kohteemme oli Canberra, Australian pääkaupunki. Canberrassa toimi vierailumme isäntänä Heimo Uotila. Hän on nykyisin siirtolaisuusministeriön jaostopäällikkö. Hän oli organisoinut koko Australian matkaohjelmani erilaisine korkeakoulu- ja ministeriövierailuineen.

Canberran Suomalaisella Klubilla järjestetyssä esitelmätalaisuudessa kerroin Suomen nykyisestä taloudellisesta ja sosiaalisesta kehityksestä. Erityisen kiinnostavaa oli täällä tavata henkilöitä, joihin olin tutustunut jo edellisessä vuonna Australiaan tekemäni kahden kuukauden matkan yhteydessä.

Mukana olivat mm. Vieno ja Reijo Pekkarinen, jotka edellisessä vuonna toimivat Australian Suomalaisen Liiton johdossa.

Canberran vierailuni yhteydessä poikkesimme myös Suomen suurlähetystöön, jossa suurlähettiläs ja rouva Osmo Lares kertoivat mm. ministeri Jermu Laineen ja piispa Paavo Kortekankaan vierailuista. Näin Australia oli otettu huomioon myös valtiovaltamme taholta ja oli odotettavissa, että tasavallan presidentti ennen pitkää tulee tapamaan maanmiehiään tänne. Kuten nyt tiedämme, presidentti Mauno Koivisto tekikin vuoden 1985 alussa vierailun suomalaisten pariin. Tämä käynti oli suomalaisille varmasti erittäin tärkeänä osoituksena Suomen valtiovalan kiinnostuksesta omiin maanmiehiinsä.

Sikametsällä

Heimo Uotilan kanssa teimme mielenkiintoisen kalastus- ja metsästysmatkan Tumutiin. Olimme täällä Jaakko ja Annikki Tuovisen vieraina. Tumut on lähellä Australian Lumivuoria ja on maastoltaan erittäin kaunista kukkulaista aluetta. Täällä kävimme kalastamassa Lumivuorten vesistöjärjestelyjen yhteydessä rakennetulla järvellä. Noin 20 metrin syvyydestä saimme pohjaongella nopeasti täyteen mukaan otetun astian. Tosin paikkakuntalainen Väinö Lehiäinen nosti ylös nämä kalat lähes yksinään, vaikka meillä Heimo Uotilan kanssa oli samanlaiset onget ja samasta veneestä ongimme.

Tumut sijaitsee alueella, jossa on erinomaiset vapaa-ajanviettomahdollisuudet kaikkina vuoden aikoina. Erityisen kiinnostava oli käynti Yarrangobillin laaksossa Lumivuorilla. Täällä on maauimala, jossa vesi tulee vuoren uumenista ja on +27 C^o läpi vuoden. Allas on syvien rotkojen muodostamassa laaksossa ja ympäröivillä rinteillä ja vuorilla on mahtavia eukalyptuspuita. Vuori kohoaa näillä tienoilla 1500 metrin korkeuteen, jossa tie kiemurtelee serpentiinina.

Itselleni oli suuri elämys osallistua Elias Leinosen johdolla villisiin metsästyksen. Vuoriston metsäteilla näkyi varhain aamulla runsaasti kenguruja, kaniineja, papukaijoja ja muita eläimiä, mutta sikoja piti todella etsiä. Parin tunnin kiertelyn jälkeen lopulta tavoitettiin siat vanhojen eukalyptusrunkojen teihkössä. Elias Leinonen oli Rockkoiransa avulla taitavana metsästäjänä yllättänyt nämä ja näin ei tarvinnut lahteä pois ilman saalista. Itse en ole metsästyksen ihailija, mutta koko metsästysetki jylhine maisemineen, koskemattomine luontoineen, eläimineen ja lämpöisine keväämmineen teki mahtavan vaikutuksen.

Sydneyn oopperatalo

Tumutin ja Canberran matkojen jälkeen saavuimme

Sydneyyn uudelleen. Nyt sateet olivat loppuneet ja sää oli mitä kesäisin. Vierailin parin päivän aikana monissa oppilaitoksissa ja ministeriöissä, mutta kävimme tutustumassa myös Sydneyn oopperataloon. Olin monille jopa sanonut Australian käyntini syyksi sen, että edellisenä vuonna oli jäänyt ottamatta diakuvat tästä arkkitehtoonisesta mestarisaaeutuksesta. Siksi piti tulla nyt uudestaan Australiaan asti saadakseni nämä kuvat. Oli kuuma kevätpäivä, kun kiertelimme oopperatalossa ja sen lähiympäristössä. Tätä tienoota voitaneen pitää yhtenä tärkeimmistä Australian turistikohteista.

Brisbanessa ja Gold Coastilla

Alun perin tarkoituksena oli vierailla myös Brisbanessa ja Gold Coastilla. Teimmekin tämän matkan, vaikka aika jäikin perilläoloon kovin lyhyeksi. Pirkko ja Matti Ruonalan opastuksella tutustuimme Gold Coastin turistinähtävyyksiin, uimme meressä ja olisimme olleet valmiit pitkäänkin vierailuun täällä, mutta jo heti seuraavana päivänä jouduin palaamaan Sydneyyn, jossa olin luvannut puhua vielä samana iltana Etelän Ristin kirkossa sekä seuraavana päivänä Cosworthin Suomi-talolla. Brisbanessa ehdin soittaa muutamille ennestään tutuille suomalaisille ja pahoitella heille ohjelmani kiireistä tahtia. Puhelimessa ehdin keskustella Finlandia Newsin toimittajan, konsuli Mikko Mäki-Nesteen kanssa, samoin Ette ja Eini Kainun kanssa, jotka ovat tällä hetkellä Australian Suomalaisen Liiton johdossa.

Etelän Ristin kirkossa

Etelän Ristin kirkossa pastori Olli Kaukosen johdolla oli erittäin mielenkiintoinen ilta. Väkeä oli kirkon täydeltä ja esitelmäni jälkeen vilkas keskustelu osoitti, että maanmiehemme seuraavat tarkoin kotimaan tapahtumia ja ovat niistä hyvin kiinnostuneita sekä ovat niistä myös perillä. Itselleni ilta oli mieliinpainuva kokemus. Seuraavana päivänä ajoin Raimo Kostiaisen kanssa n. 60 kilometrin päässä Sydneystä sijaitsevaan Gosworthin Suomi-talolle, jossa järjestettiin jälleen Lepokotiyhdistyksen hyväksi monipuolinen kesäjuhla. Tällä alueella oli etenkin aikaisemmin asunut runsaasti suomalaisia. Vieläkin täällä on suomalaisia farmareita, jotka tuottavat mm. tomaatteja ja citrushedelmiä. Juhlassa oli jälleen varsin runsaasti väkeä ja puhuin nytkin Suomen taloudellisesta ja sosiaalisesta kehityksestä. Kävimme pitkän keskustelun näistä asioista ja itselleni jäi miellyttävät muistot tästä kauniin tienoon suomalaistilaisuudesta.

Sunnuntaina 18.11.1984 lähdimme Australiasta paluumatkalle. Erittäin tiivistähtinen, monipuolinen ja mukavia muistoja jättänyt matka oli päätynyt. Oli hyvä nähdä, että suomalaisilla menee Australiassa yleensä hyvin ja suomalaiset ovat ylittäneet uudessa kotimaassaan niihin tavoitteisiin, joi- ta he ovat alunpitäen lähteneet etsimään.

Mielenkiintoista on myös todeta, että suomalaiset pitävät keskenään varsin paljon yhtä ja pit- kienkin etäisyyksien takaa jaksavat osallistua erilaisiin vapaa-ajanviettomuotoihin ja kulttuuritoimintoihin sekä jaksavat vaalia oman kulttuurin perinnettä näissä uusissa oloissa.

"Amerikan kirjeet" Siirtolaisuusinstituutille

manessen, c. 17. maaliskuuta
17 1914

Hyvä Mr. ja Mrs.

No kiittäisin teitä pitkästä
aikaan minä olen hyvin
kiitollinen teille kun
sain teiltä kirjeiden ja
kuvia ja itä aivan ja mona-
ti haivannut erittäinkin
teidän lasten kuvia

Helsingin yliopiston Etelä-Pohjalainen Osakunta toimeenpani 1950-60 lukujen vaihteessa suurimittaisen "Amerikan kirjeiden" keräyksen pääasiassa Etelä-Pohjanmaalla. Keräyksen ideoijina olivat osakunnan silloinen inspektori prof. Armas Luukko ja kuraattori Tuomo Tuomi. Amerikkankirjeiden keräystä varten osakunta kutsui kokoon neuvottelukunnan, asetti erityisen keräystoimikunnan ja muodosti rahaston keräyksen rahoituksen hoitamiseksi. Neuvottelukunnan jäseninä olivat osakunnan inspektori, Suomi-Seuran edustaja sekä eri tieteenhaarojen edustajia.

Suunnitelma "Amerikan kirjeiden" keräyksestä sai yleisesti hyvin myönteisen vastaanoton. Asiasta antamissaan lausunnoissa eri tieteenalojen professorit korostivat kirjeiden merkitystä siirtolaistutkimukselle erityisesti tutkittaessa siirtolaisten kotimaisia juuria mutta myös heidän sopeutumistaan amerikkalaiseen yhteiskuntaan. Myös esim. kielitieteilijät pitivät kirjeitä ensiarvoisen tärkeänä lähdemateriaalina tutkittaessa vanhoilta kielipolvilta opittua kotimurteen säilymistä ja muuttumista uusissa olosuhteissa.

Kirjekeräys, jonka toimeenpanossa heijastuu

kotiseutuhenkisyys ja osakunta-aktiivisuus käynnistyi kesäkuun alussa 1960 Ylihärmään tehdyllä kotiseuturetkellä. Keräyksen kuluessa kerääjille jaettiin stipendejä, parhaille kerääjille annettiin palkkioita ja järjestettiin erilaisia kilpailuja. Keräys kesti parisen vuotta ja sen tuloksena oli yli 20 000 kirjettä. Kaikki kirjeet mikrofilmattiin. Suurin osa kirjeistä palautettiin alkuperäisille omistajilleen, mutta osa jäi omistajansa antaman luvan mukaisesti osakunnan arkistoon. Mikrofilmeista on otettu kopiot Helsingin yliopiston kirjastolle, Vaasan Maakunta-arkistolle, Etelä-Pohjanmaan Maakunta-arkistolle Seinäjoelle, Turun yliopiston historian laitokselle ja Yhdysvaltoihin Minnesotan yliopiston siirtolaistutkimuskeskukselle.

Etelä-Pohjalaisen Osakunnan hallitus on 27.3.1985 tekemällään päätöksellä deponoinut arkistoonsa jääneet kirjeet Siirtolaisuusinstituutille. Kirjeet luetteloidaan ja talletetaan instituutin arkistoon, josta niitä saa lainata lukusaliin käyttöön. Kokoelmassa on kirjeitä 69 paikkakunnalta yhteensä 3961 kappaletta.

Maija-Liisa Kalhama

Finland/America Women's Reunion Announced

Minneapolis, MN: A group of American women will travel to Kuopio, Finland this summer to participate in a celebration of reunion and a conference dealing with issues of concern to women in both countries. This will be part of the two-year "REUNION OF SISTERS" program of cooperation between the USA and Finland.

The conference in Kuopio is scheduled for June 19.-20.1985 immediately following Kuopio's annual Dance Festival. In Finland the chief sponsor is the University of Kuopio. The American sponsor is the University of Minnesota. Planning for the conference and other activities is being handled by the U.S. Arrangement Committee for the "Reunion of Sisters" program in Minneapolis.

The conference will be open to all interested persons, and to representatives of Finnish American organizations, women's study departments, trade unions and professional associations. Interested persons planning to be in Finland this summer will be welcome to participate.

Support in Finland and USA:

Marianne Wargelin-Brown and Carl Ross, co-chairs of the sponsoring committee, returned recently from a planning trip to Finland with optimistic predictions for the success of the Kuopio meeting.

Plans are under way for organizing US

representation and conference participants. Activities to popularize the Sister's program include a touring exhibit and a book on Finnish American women's history. A grant of \$ 20,000 has been received from the Northwest Area Foundation to promote the program.

Minnesota site for 1986:

The following year, June 20-22 of 1986, women from Finland will travel to Minnesota for a similar conference and program that is already in the planning stage.

The two conferences will be the high points of a two-year program that will explore women's experiences and feminist traditions in Finland and among Finnish immigrants and their descendants. The approach will be both historical and contemporary, with discussions comparing the status of women today in Finland and America.

Women's groups in both countries are invited to develop their own programs of discussion and activity around similar themes. Finnish American women planning to travel in Finland can also make their visits to relatives a personal reunion for comparing the Experiences of women who emigrated to America and those who remained in Finland.

Workshop on Minna Canth

Time: 19. - 20. June 1985
Location: University of Kuopio, Canthia-
building
Patron: Mrs. Raija Nyborg
Secretary: Anneli Milén

Information: The Finnish organizing committee of Reunion of Sisters/Minna Canth Project, Chairpersons Osmo Hänninen and Sirkka Sinkkonen

TENTATIVE PROGRAMME

Tuesday 18th June

To the foreign guests: Sightseeing by bus around the city of Kuopio (departure from the market place)
Visit to the recreation area of Raunalahti

Wednesday 19th June

Opening of the workshop: Sirkka Sinkkonen, professor
Welcoming Address Mr. Keith F. Nyborg, Ambassador of United States

Introduction: Finnish emigration to America
Dr. Olavi Koivukangas, Director, Institute of Migration, Turku

I HISTORY OF FEMINISM IN FINLAND AND NORTH AMERICA (COMPARATIVE PERSPECTIVE)

Contribution of American women's history to Finnish Women's history
Päivi Setälä, acting professor, Department of History, University of Helsinki.

Finnish American women's history
Marianne Wargelin Brown, Ph.D., Anoka-Ramsey College, Minneapolis

Women's movement, marriage and family
Riitta Jallinoja, Ph.D., Department of Sociology, University of Helsinki.

Assimilation or isolation - the dilemma of Finnish American working class women in twenties and thirties
Vuokko Aromaa-Kaskinen, M.Sc., Department of History, University of Turku.

Sources in America for Finnish-American women's history
Stephanie Van D'Elden, Immigration History Research Center, University of Minnesota

II MINNA CANTH AND HER INFLUENCE ON THE FINNISH AND AMERICAN SOCIETIES

Minna Canth, her political, cultural and social significance in Finland and in America
Carl Ross, author, Minneapolis.

Ideological and cultural impact of Minna Canth

Ilpo Tiitinen, Ph.lic., Director, City Theater, Imatra.

Invitation by the Kuopio City to the delegates

Thursday 20th June

III CONTEMPORARY STATUS (CULTURAL, SOCIAL, POLITICAL, ECONOMIC) OF WOMEN IN FINLAND AND AMERICA, ESPECIALLY FINNISH AMERICAN WOMEN (INCLUDE ALSO COMPARATIVE AND HISTORICAL PERSPECTIVE)

Education and role modelling
Dr. Margaret Preska, President, Makato State University

Present status of women in American Society
Sara Evans, professor, Department of History, University of Minnesota.

Present status of women in Finnish Society
Elina Haavio-Mannila, associate professor, Department of Sociology, University of Helsinki.

Women in the work place and the labor movement
Dr. Peter Rachleff, University of Minnesota

IV GENERAL DISCUSSION

Prepared contributions:
Dr. Stephanie Van D'Elden, Immigration History Research Center, University of Minnesota
Ms. Evelyn Hartlyn and Ms. Arlene Lehto
Heikki Viitala, Secretary of the city office, Kuopio

V PROGRAMME OF THE 1986 CONFERENCE IN MINNEAPOLIS

Description of the preliminary plans for the 1986 Congress.
Diana Skomars Magrath, University of Missouri, USA

Description of the Minna Canth exhibition.
Outi Vuorikari, B.A., Kuopio

Discussion

Contact persons in accomodation:
Outi Vuorikari, Käsityökatu 9,
tel. 971/166 069

Anneli Milén, University of Kuopio,
tel. 971/162 358, 971/119 070 (home)

Tiedotustilaisuus paluumuuttajille

Aika 1.7.1985 klo 9.00 - 15.00

Paikka Siirtolaisuusinstituutti Piispankatu 3, Turku

Turun työvoimatoimisto järjestää tiedotustilaisuuden Suomessa lomaileville, paluumuutosta kiinnostuneille suomalaisille. Tilaisuuteen voivat osallistua myöskin juuri Suomeen muuttaneet, jotka tarvitsevat lisätietoja muuttoon liittyvistä asioista.

Tiedotustilaisuuden tarkoituksena on antaa yksityiskohtaisia ja luotettavia tietoja yhteiskunnasta ja Turun alueen tilanteesta, jotta mahdollinen muuttopäätös olisi hyvin harkittu ja muutto onnistunut.

Tilaisuuteen voi osallistua ilmoittautumalla puhelimitse tai kirjeitse:

Turun työvoimatoimisto/Ulkomaan osasto
PL 235, 20101 Turku
puh. 921 - 337822

Tilaisuuden aikana järjestetään lapsille oma ohjelma Turun Seikkailupuistossa, os. Kupittaankatu 2. Lapset kuljetetaan linja-autolla Siirtolaisuusinstituutista Seikkailupuistoon klo 8.45, paluukuljetus on klo 14.00. Mukana on kaksi "hoitotätiä" ja "eväspusseja".

OHJELMA

- klo 9.00- 9.15 Tilaisuuden avaus
- osastopäällikkö Risto Laakkonen
- 9.15- 9.30 Siirtolaisuusinstituutti esittäytyy
- Johtaja Olavi Koivukangas
- 9.30-10.00 Työllisyystilanne Turun työvoimapiirissä
- Piiripäällikkö Pertti Toivonen
- 10.00-10.30 Veroasiat
- Osastopäällikkö Ulla Kouhia
- 10.45-11.15 Tulliasiat
- Tarkastaja Klaus Kurki
- 11.15-12.00 Paluumuuttajien sopeutuminen
Koululaisten sopeutuminen
- Tutkija Jouni Korkiasaari
- 12.00-13.00 Kahvitarjoilu ja mahdollisuus tutustua Siirtolaisuusinstituutin näyttelyihin
- 13.00-15.00 Turun, Naantalin ja Raision kaupunkien sekä Kaarinan kunnan tiedotuspisteet, joista saa yksityiskohtaisia tietoja mm.
- elinkeinoelämästä
- asuntoasioista
- kouluasioista
- päivähoitoasioista
- Työnvälityksen palvelupiste
Pankin palvelupiste

Muuttoliike ja tietoyhteiskunta -symposium

18.-20.11.1985 Turussa

Maassamme muuttaa vuosittain noin 600 000 henkilöä, näistä lähes 200 000 kunnasta toiseen. Tutkijat ja suunnittelijat ovat yleensä keskittyneet jo tapahtuneen muuttoliikkeen tarkasteluun. Tutkimuksissa on selvitetty tapahtuneen muuton yksilö-, alue- ja yhteiskuntatason seurauksia ja yhteyksiä. 1960-luvulla maassamuutto oli hallitsematonta ja ilmeni maaseutualueiden väestökaton ja vastaavasti kaupunkien kasvamisena. Vastavaikutus seurasi 1970-luvulla. Maaseutualueiden muuttotappiot vähenivät huomattavasti tai kääntyivät joidenkin kuntien kohdalla muuttotoivotuksi. Tämä oli seurausta mm. kaupunkien vaikeutuneesta asunto- ja tonttitilanteesta, maaseutumaisen ympäristön kokenemasta arvostuksen noususta ja aluepolitiikasta. Maaseudulle muuttojen suurin vaihe alkaa olla kuitenkin ohi. 1980-luvun muuttoliikkeelle on tunnusomaista kaupunkikeskusten välinen maassamuutto. Tämä on yhteydessä palvelualojen kasvuun. Tälle vuosikymmenelle on ollut ominaista myös se, että kaupunkien reuna-alueilta on muutettu runsaasti kaupunkien keskustoihin.

Tulevaisuudessa tapahtuvan muuttoliikkeen arvioinnille on omistettu tutkimuksissa ja suunnitelmissa tähän mennessä sängän vähän huomiota. Maassamuutossa on kuitenkin odotettavissa perustavaa laatua olevia muutoksia. Suomi on parhaillaan siirtymässä tietoyhteiskuntaan: perinteisiä tuotanto- ja palvelualojen työtehtäviä voidaan tulevaisuudessa korvata yhä enemmän ns. uuden teknologian avulla. Samoin työtehtävien eriyttäminen ja hajauttaminen tulevat helpommiksi ja yleisemmiksi.

Siirtolaisuusinstituutti järjestää Turussa 18.-20.11.1985 kolmannen maassamuutto-

symposiumin, jonka teemana on "Muuttoliike ja tietoyhteiskunta". Symposiumissa tutkijat, suunnittelijat ja yhteiskunnalliset päätöksentekijät tarkastelevat muuttoliikkeen kehitystä ja pohtivat maassamuuton tulevaisuutta. Samalla he etsivät erilaisia toimintavaihtoehtoja muuttoliikkeen kanssa tekemisiin joutuville. Symposiumin tavoitteena on myös tutkimustiedon ja -tarpeen kartoittaminen, samalla tapaaminen toimii yhteyden luojana eri tutkijoiden ja viranomaisten välillä.

Maanantai 18.11.1985

- 10.00 Ilmoittautuminen alkaa
- 13.00 Symposiumin avaus/seutukaavajohtaja Raimo Narjus
- 13.15 Valtiovallan tervehdys
- 13.45 Tulevan yhteiskuntakehityksen kansainväliset visiot ja muuttoliike/OECD:n edustaja
- 14.30 Kahvi
- 14.45 Tietoyhteiskunnan kasvukeskukset/osaimisen yhteiskunta/innovaatiokeskukset/ ERU:n edustaja Ruotsista
- 15.30 Kommentti/dosentti Tom Sandlund
- 15.45 Kysymyksiä alustajille
- 16.00 Vuosien 1981-85 välillä Suomessa tapahtuneet muuttoliikeilmiöt ja niitä koskeva tutkimus/johtaja Olavi Koivukangas
- 16.20 Yhteiskunnan muutokset ja tulevaisuuden haasteet muuttoliikkeelle/apul.prof. Olli Kultalahti
- 16.40 Kysymyksiä alustajille
- 17.00 Päivällinen
- 18.30 Ravensteinin sessio: muuttoliiketutkimuksen menneisyys, nykyisyys ja tulevaisuus. Historiatieteellinen, aluetieteellinen ja yhteiskuntatieteellinen näkökulma
- 20.15 Vastaanotto Siirtolaisuusinstituutissa

Tiistai 19.11.1985

- 8.30 Ikärakenteen muutosten vaikutukset muuttoliikkeeseen/professori Tapani Valkonen
9.00 Kommentti/tutkija Fjalar Finnäs
9.15 Ihmisten arvostuksissa tapahtuvat muutokset muuttoliikkeen kannalta/prof. Paavo Seppänen
9.45 Kommentti/kirjailija Heikki Turunen
10.00 Keskustelu
10.15 Kahvi
10.35 Uusi teknologia ja sen soveltamisen alueelliset ja työmarkkinapoliittiset lähtökohdat/Oulun teknologiakylän edustaja
10.55 Uusi teknologia ja sen soveltamisen yhteydet muuttoliikkeeseen/ prof. Osmo A. Wiio
11.15 Teknologia, aluerakenne, muuttoliike/professori Martti Tiuri
11.35 Kommentit/projektipäällikkö Anssi Paasivirta, tutkimussihteeri Mauri Kavonius
12.05 Keskustelu
12.20 Lounas
13.35 Aluerakenteeseen ja ympäristöön liittyvä kehitys ja muuttoliike/osastopääll. Sirkka Hautojärvi
13.55 Kommentti/prof. Pentti Yli-Jokipii
14.10 Keskustelu
14.30 Työryhmätyöskentely aloitetaan alustuksilla
15.30 Kahvi
15.50 Työryhmätyöskentely jatkuu
18.00 Päivällinen
20.00 Illanvietto Ikituurissa; sauna, yökerho

Keskiviikko 20.11.1985

- 8.30 Kunnallinen päätöksenteko, tietoyhteiskunta ja muuttoliike/Suomen kunnalliliitto (johtaja Simo Hakamäki) ja Suomen Kaupunkiliitto (apul.osastopääll. Veikko Tattari)
9.10 Työvoiman liikkuvuus ja tietoyhteiskunta/toimistopääll. Altti Majava

Symposiumin osallistumismaksu on 300 mk.
Hinta sisältää seminaarikansion ja -salukun sekä myöhemmin julkaistavan kirjan.

Majoitus: Hotelli Rantasipi Ikituurissa.
1 hengen huone 300 mk/vrk.
2 hengen huone 195 mk/vrk/henkilö.
Huonehintoihin sisältyvät kahviaamiainen ja uinti.

Ruokailu: Päivällinen ja lounas 45 mk, kahvi 4 13 mk.

- 9.30 Tietotekniikka, koulutus ja muuttoliike/maisteri Auvo Sarmanto, opetusministeriö
9.50 Keskustelu
10.00 Kahvi
10.15 Työryhmätyöskentely jatkuu
12.00 Lounas
13.00 Työryhmäraporttien esittely, 4 10 min.
14.20 Raporttien yhteenveto, katse tulevaisuuteen, päätöskeskustelu
14.50 Päätössanat/hallituksen puheenjohtaja Tom Sandlund

TYÖRYHMÄT JA NIIDEN ALUSTAJAT

1. "Väestökehitys ja muuttoliike". Toimistopäällikkö Mauri Nieminen, Tilastokeskus
2. "Tiedon kasvun ja arvostusten muutosten vaikutukset muuttoliikkeeseen". Tutkija Pertti Rannikko, Joensuun yliopisto/Karjalan tutkimuslaitos
3. "Aluerakenteen ja ympäristön kehitys kuntatasolla ja niiden vaikutukset muuttoliikkeeseen". Assistentti Erkki Tervämäki, Helsingin yliopisto, maantieteen laitos
4. "Työn ja asumisen keskinäinen suhde ja muuttoliike". Toimistopäällikkö Kirsti Vepsä, asuntohallitus
5. "Taloudellinen kehitys, työttömyys ja muuttoliike". Maisteri Heikki Rinne, Turun työvoimapiiri
6. "Uusi teknologia ja sen yhteydet muuttoliikkeeseen". Erikoistutkija Pekka Lahti, VTT
7. "Poliittinen päätöksenteko ja muuttoliike". Eri puolueiden edustajat:
  - SDP: poliittinen sihteeri Rauno Saari
  - KOK: kansanedustaja Sakari Valli
  - KEPU: kansanedustaja Esko Aho
  - SKDL: Lapin seutukaavaliiton tutkimuspääll. Tuomo Molander
  - SMP: kansanedustaja Liisa Arranz
  - RKP: ilmoitetaan myöhemmin

Matkat: Lentoteitse tuleville on Finnairin "Lennä ja neuvottele" -alennus 25 %. Lentoa varattaessa on ilmoitettava konferenssin varausnumero IT 55/1868.

Lisätiedotukset ja ennakoilmoittautumiset:

Tutkimussihteeri Ismo Söderling, Siirtolaisuusinstituutti, Piispankatu 3, 20500 Turku, puh. 921/515 462 tai Siirtolaisuusinstituutin kanslia, Piispankatu 3, 20500 Turku, puh. 921/17 536.